

KOULUKULJETUKSIA KOSKEVAT PERIAATTEET
ALAVIESKAN KUNNAN PERUSOPETUKSESSA

Sisällys

1. YLEISET PERIAATTEET.....	3
1.1. Oikeus koulukuljetukseen, koulumatkan pituus.....	3
1.2. Koulumatkan vaarallisuus	3
1.3. Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus	3
1.4. Muussa kuin lähikoulussa koulua käyvät oppilaat	4
1.5. Koulukuljetukseen oikeuttava matka	4
1.6. Koulukuljetuksen hakeminen.....	4
1.7. Maksullinen koulukuljetus.....	4
2. KOULUKULJETUSTEN KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT	5
3. KOULUKULJETUSTEN PELISÄÄNNÖT	5
3.1. Yleiset periaatteet.....	5
3.2. Turvavyön käyttö koulukuljetuksessa	5
3.3. Huoltajan muistilista	6
3.4. Kuljetusoppilaan muistilista	6
3.5. Koulukuljettajan muistilista	7
3.6. Kuljetuksen laatuun liittyvät kysymykset.....	7
Lisätietoja:.....	7

1. YLEISET PERIAATTEET

Perusopetuslain 32 § ja sivistyslautakunnan hyväksymät ohjeet määrittelevät ne ehdot, joiden täyttyessä kunta järjestää oppilaalle maksuttoman koulukuljetuksen. Esiopetuskuljetuksissa noudatetaan samoja sääntöjä.

1.1. Oikeus koulukuljetukseen, koulumatkan pituus

Alavieskan kunta järjestää maksuttoman koulukuljetuksen

- esioppilaalle, kun koulumatka on yli 2 km.
- 1-2 luokan oppilaalle, kun koulumatka on yli 3 km
- 3-9 luokan oppilaalle, kun koulumatka on yli 5 km.

Oppilaan varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin ja koulun välistä matkaa. Koulumatka mitataan kotitontin portilta koulutontin portille lyhintä jalankulkukelpoista tietä pitkin. Kuljetuksia ei järjestetä ovelta-ovelle-kuljetuksina, ellei ole erityisperusteita.

Kunta ei ole velvollinen järjestämään koulukuljetusta koko koulumatkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää osalle matkaa, kunhan oppilaan omatoimisesti kulkema matka ei ylitä 1-2 luokkien oppilaille 3 km ja 3–9 luokkien oppilaille 5 km tai kun koulumatkaan käytettävä kokonaisaika ei ylitä (kts. jäljempänä).

1.2. Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta määritellään vaaralliseksi, kunta on velvollinen järjestämään kuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle tai korvaamaan huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta.

Koulumatkan vaarallisuus määritellään tapauskohtaisesti sivistyslautakunnan erillisellä päätöksellä. Koulumatkan vaarallisuuden arviointiin vaikuttavat tien toiminnallinen luokka, nopeusrajoitus, keskimääräinen vuorokausiliikenne, piennarleveys ja tien leveys, tien reunan käyttömahdollisuus, kevyen liikenteen väylän ja tievalaistuksen puuttuminen.

Vaarallisiksi tieosuuksiksi (tilanne 1.8.2017) on määritelty:

- Valtatie 27 (Kalajoki-Alavieska, eteläpuolentie), tien ylitys ja tien suuntaan kulkeminen, vaarallinen 0-2 luokkien oppilaille. Lisäksi sivistyslautakunta on hyväksynyt periaatteen, jonka mukaisesti esikoululaiselle järjestetään kuljetus siten, ettei oppilaan tarvitse nousta autoon tai jäädä autosta pois valtatievarrella.
- Jokiniituntie, siltä osin kuin nopeusrajoitus 80 km/h ja tievalaistus puuttuu, vaarallinen 0-2 luokkien oppilaille.
- Taluskyläntie, välillä Kirkonkylä-Taluskyllän koulu, siltä osin kuin nopeusrajoitus 80 km/h ja tievalaistus puuttuu, vaarallinen 0-2 luokkien oppilaille

Muilta osin tarvittaessa käytetään Koululiitu-ohjelmistoa tai muuta luotettavaa keinoa tien vaarallisuuden arvioimiseksi.

1.3. Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Kunta on velvollinen järjestämään koulukuljetuksen tai korvaamaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos matka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Koulumatka saattaa olla

liian vaikea esim. oppilaan henkilökohtaiseen kehitystasoon nähden tai liian raskas, jos oppilaalla on terveydellisiä esteitä kulkea koulumatka omin neuvoin.

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijan lausuntoa. Lausunnon voi antaa lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija tapauksesta riippuen. Lausunnot on ilmentävä kuljetustarpeen syiden ja perustelujen lisäksi se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan. Lausunnot on myös mainittava selkeästi, mille ajanjaksolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä. Lisäksi huoltaja täyttää koulukuljetusanomuksen, joita saa koululta tai koulutoimistosta.

Lausunto on uusittava joka lukuvuosi ellei se ole luonteeltaan pysyväisluonteinen. Tällaisessa tapauksessa asia sovitaan erikseen.

1.4. Muussa kuin lähikoulussa koulua käyvät oppilaat

Perusopetuslain 6 § mukaan kunta osoittaa esiopetukseen tulevalle lapselle esiopetuspaikan ja oppivelvolliselle oppilaalle lähikoulun. Kunta on velvollinen järjestämään koulukuljetuksen ainoastaan oppilaan lähikouluun tai esiopetuspaikkaan.

Mikäli huoltaja haluaa vaihtaa oppilaan koulunkäyntipaikaksi muun kuin lähikoulun, huoltajalla on siihen oikeus, mutta huoltaja on velvollinen itse huolehtimaan oppilaan koulukuljetuksesta, ellei sivistyslautakunta erikseen pääätä maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisestä.

1.5. Koulukuljetukseen oikeuttava matka

Koulukuljetuksia järjestetään vain kodin ja koulun väliselle matkalle.

Jos oppilaan huoltajat asuvat eri osoitteissa, niin oppilas kuljetetaan vain sinne missä hän asuu väestörekisterin mukaisesti. Jos oppilaan huoltajilla on yhteishuoltajuus, kuljetus järjestetään vain siitä osoitteesta, jossa oppilas on kirjoilla.

Hoitopaikkakuljetuksia ei järjestetä. Esioppilaat kuljetetaan kilometrirajojen täytyessä esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon.

1.6. Koulukuljetuksen hakeminen

Jos lapsella on perusopetuslain mukainen oikeus koulukuljetukseen, kuljetukseen ei tarvitse erikseen hakea tai ilmoittautua. Lapsen osoitetietojen perusteella hänet lisätään kuljetuslistalle koulun toimesta. Koulukuljetuksen lähtö- ja paluupysäkit ilmoitetaan oppilaan kotiin hyvissä ajoin.

Muissa tapauksissa (matkan vaarallisuus, vaikeus tai rasittavuus) koulukuljetusta haetaan koulukuljetusanomus-lomakkeella. Anomus tulee palauttaa liitteineen koululle tai koulutoimistoon syksyn osalta toukokuun loppuun mennessä tai välittömästi koulukuljetustarpeen alkaessa. Selvissä tapauksissa hakemuksen käsittelee hallinto- ja sivistysjohtaja, rajatapauksissa päätöksen tekee sivistyslautakunta.

1.7. Maksullinen koulukuljetus

Hallinto- ja sivistysjohtaja voi hakemuksesta myöntää harkinnanvaraisen maksullisen koulukuljetuksen määräaikaisesti oppilaalle, jolla ei ole lain mukaan oikeutta koulukuljetukseen. Pyydettäessä hakemukseen tulee liittää asiantuntijalausunto.

Maksullisen kuljetuksen järjestäminen edellyttää, että autossa on tilaa ja reitti on jo olemassa. Erillistä kuljetusta ja reittiä ei järjestetä.

Maksu koulumatkasta määräytyy halvimman voimassaolevan julkisen liikenteen taksan mukaisesti. Liput lunastetaan koulusihteeriltä.

2. KOULUKULJETUSTEN KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT

Koulukuljetuksissa käytetään ensisijaisesti olemassa olevaa julkista liikennettä. Tilausliikennettä käytetään täydentämään julkisen liikenteen yhteyksiä. Julkista liikennettä käytettäessä kuljetusoppilaalle annetaan linja-autokortti koulumatkojen maksamista varten.

Tilausliikenteen kuljetussuunnitelmat on laadittu ottaen huomioon Liikenne- ja viestintäministeriön asetus koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä. Asetuksen mukainen matkustajamäärä autoissa, joilla tilausliikenne hoidetaan: pienessä autossa enintään 7 oppilasta ja isommissa autoissa 13 oppilasta, jos kaikki matkustajat ovat alakoulun oppilaita ja muutoin 12 oppilasta.

Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai illalla. Perusopetuslain mukaan oppilaan koulumatka voi kestää enintään 2,5 tuntia päivässä odotuksineen. Lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttänyt tai perusopetuslain 17 § 2 momentin tarkoittamassa erityisopetuksessa olevan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kuitenkin kestää enintään 3 tuntia päivässä. Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina.

Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa, kouluhammashoito-käyntejä, koulun järjestämiä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata. Vakuutus ei korvaa oppilaan tahallaan aiheuttamaa vahinkoa toiselle osapuolelle eikä vaatteiden, silmälasien tms. rikkoutumista. Vahingontekijä (myös alaikäinen) tai hänen huoltajansa joutuu korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

3. KOULUKULJETUSTEN PELISÄÄNNÖT

3.1. Yleiset periaatteet

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa koulumatkan aikana ja niitä valvotaan mahdollisuuksien mukaan. Koulukuljetusten odotteluun ja autosta poistumiseen liittyy kuitenkin monia riskejä. Oppilas voi vaikuttaa omaan turvallisuuteensa koulukuljetuksen ja julkisen liikenteen käyttäjänä. Kuljettajalle on taattava työrauha. Oppilaat eivät myöskään saa häiritä muita matkustajia. Koululiikuntaa varten autossa saa kuljettaa urheiluvälineitä. Jotta koulukuljetukset sujuisivat mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti, on oppilaiden ja huoltajien oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä.

3.2. Turvavyön käyttö koulukuljetuksessa

- Turvavyön käyttäminen on pakollista.
- Taksin kuljettaja ohjaa ja valvoo oppilaiden turvavyön käyttöä.
- Mikäli oppilas toistuvista kehoituksista huolimatta ei noudata ohjetta, taksin kuljettaja on velvollinen ilmoittamaan siitä koululle.
- Koulun rehtori ottaa yhteyttä oppilaan kotiin, kertoo tilanteen ja ilmoittaa ettei oppilaan omavaltainen ja ohjeista piittaamaton käyttäytyminen voi jatkua, sekä kertoo taksin voivan kieltäytyä ottamasta omaa ja muiden liikenneturvallisuuksiin vaarantava oppilas koulukuljetukseen.

- Turvavöiden käyttöpakko tuli voimaan toukokuun 2006 alussa myös linja-autojen istumapaikoilla, joihin vyö asennettu. Linja-autoissa turvavöiden käytöstä vastaa matkustaja itse.

3.3. Huoltajan muistilista

- keskustele lapsen kanssa pysäkillä ja autossa käyttäytymisestä
- huolehdi siitä, että lapsesi on ajoissa odotuspaikalla
- tarkista, että lapsen ulkoiluvaatteissa on heijastimet tai lapsesi käyttää heijastinliiviä
- lapsesi on pukeutunut sään mukaisesti
- opasta lastasi asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana
- huoltaja ei voi itse tehdä muutoksia kuljetusreitteihin
- ilmoita taksille/koululle kuljetuksiin liittyvistä lapsen terveydentilaa koskevista vakavista asioista
- ilmoita taksille/koululle lapsen sairastumisesta, ettei auto aja turhia reittejä
- ilmoita taksille/koululle, jos lapsesi ei muustakaan syystä tilapäisesti käytä kunnan järjestämää koulukuljetusta
- koulukuljetuksen tarkoituksena on huolehtia oppilas koulun jälkeen suoraan kotiin. Ei ole tarkoituksen mukaista, että oppilas jää koulun jälkeen esim. kaverin luo tai ostoksille ja tämän takia jättää kunnan järjestämän koulukuljetuksen käyttämättä
- huoltaja on velvollinen sopimaan liikennöitsijän kanssa lapsen autolle aiheuttamasta vahingosta. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja

3.4. Kuljetusoppilaan muistilista

- ole aina ajoissa (väh. 5 min. ennen) sovitussa noutopaikassa
- odota kuljetusta pysäkillä tai sovitussa paikassa, ei ajoradalla
- hämärän ja pimeän aikana käytä aina heijastinta tai heijastinliiviä
- anna kuljettajalle ajoissa pysähtymismerkki. Hämärässä ja pimeällä merkki kannattaa antaa heilauttamalla heijastinta
- auto ei ole myöhässä, jos se saapuu pysäkillä 10 minuutin kuluessa sovitusta ajasta; Ajokelin ollessa erityisen huono tai muusta erityisyydestä voi joskus käydä niin, että linja-auto tai taksi ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Oppilaan ei pidä kuitenkaan odottaa kuljetusta pysäkillä loputtomiin, vaan on parasta, että hän menee takaisin kotiin ja ottaa yhteyttä kouluun
- älä ryntää autoon muita matkustajia töniä
- tervehdi kuljettajaa
- käytä aina taksissa turvavyötä, samoin linja-autossa jos turvavyö on asennettu
- käyttäydy autossa hyviä tapoja noudattaen rauhallisesti
- muista linja-autokortti (hyvä säilytyspaikka on reppu), kortti on henkilökohtainen
- linja-auton istumapaikkoja ei ole varattu repuille
- on kohteliasta antaa pienempien lasten nousta ensimmäisenä linja-autoon
- linja-autossa tai taksissa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana
- kerro kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itsellesi tai toiselle
- kuljettaja saa puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla
- kun olet jäämässä pois bussin kyydistä, paina merkinantonappia ajoissa
- tarkista, että et unohtanut mitään autoon

- odota, että auto on lähtenyt pysäkiltä ja että näet joka suuntaan ennen kuin lähdet ylittämään ajorataa

3.5. Koulukuljettajan muistilista

- muista, että olet oheiskasvattaja, käyttäytymisesi on esimerkillistä ja pidät yllä järjestystä. Kielenkäyttösi on oltava ystävällistä ja asiallista
- tervehdi matkustajia
- muista, että pienimmät - ja erityisoppilaat tarvitsevat usein erityishuomiota
- muista liikennesäännöt ja liikennekäyttäytyminen, koululaiskuljetuksissa ajoneuvokohtainen nopeusrajoitus on enimmillään 80 km/h
- koulukyytimerkki paikallaan
- pyri olemaan täsmällinen aikataulussa ja huomioi kelivara
- aja odotusalueelle rauhallisesti
- ota lapset kyytiin ja jätä kyydistä sovitussa paikassa
- huolehdi, että autoon siirtyminen ja poistuminen tapahtuvat rauhallisesti ja kiireettä
- tarkista, että lapset ovat kyydissä ja turvavöissä (takseissa) ennen kuin lähdet liikkeelle
- jos kuljetuksessa esiintyy ongelmia, ota yhteyttä ensin koulun rehtoriin/johtajaan, hallinto- ja sivistysjohtajaan tai koulusihteeriiin, tarpeen vaatiessa myös lapsen vanhempiin

3.6. Kuljetuksen laatuun liittyvät kysymykset

Mahdollinen laaturvirheitä koskeva palaute osoitetaan hallinto- ja sivistysjohtajalle tai koulusihteerille. Kaikki tulleet valitukset selvitetään liikennöitsijän kanssa. Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asianosaisten ottaa suoraan yhteyttä poliisiin.

Lisätietoja:

Vs. rehtori Päivi Korkiakoski, puh. 044 5395 251
Koulusihteerii Sinikka Havisto, puh. 044 5395 266

Yhteystietoja:

Koulu

Yhtenäiskoulu, puh. rehtori 044 5395 251 tai apulaisjohtaja 044 5395 275

Liikennöitsijät

Pohjolan Matka (Heikki Hintsala) puh. 020 1303560 Taksi

Ari Lehtelä Oy: Ari Lehtelä puh. 0400 767099

Tallilan Taksi Oy: Vesa-Matti Veteläinen p. 050 5823032